

VIRBALIO MIESTO BENDRASIS PLANAS

KONCEPCIJOS RENGIMO STADIJA

Dalis: Strateginio pasekmių aplinkai
vertinimo ataskaita

BENDROJO PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos
direktorius

BENDROJO PLANO RENGĖJAS

UAB „Lyderio grupė“

PROJEKTO DALIŲ VADOVAS: architektas Laurynas Byla PV (A 1576)

PROJEKTO DALIES RENGĖJAI: projektų vadovas Jonas Sakalavičius
projektų vadybininkas Darius Plečkaitis

Vilkaviškis, 2012

ATASKAITOS TURINYS

ĮVADAS	4
1. BENDROJO PLANO SĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIŠ, PROGRAMOMIŠ IR TEIŠĖŠ AKTAIŠ	5
2. BENDROJO PLANO KONCEPCIJA	9
3. ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEI VIRBALIO MIEŠTO BENDROJO PLANO SPRENDINIAI NEBUS ĮGYVENDINTI	9
3.1. VIRBALIO MIEŠTO APLINKA IR JOS POKYČIAI	9
3.2. APLINKOS POKYČIAI, JEI BENDROJO PLANO SPRENDINIAI NEBUS ĮGYVENDINTI	13
4. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIŠKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIŠOS	14
5. SU VIRBALIO MIEŠTO BENDRUOJU PLANU SUSIJUSIOS APLINKOS APSAUGOS PROBLEAMOS ATKREIPIANT DĖMESĮ Į PROBLEMAS, SUSIJUSIAS SU APLINKOS APSAUGAI SVARBIOMIŠ TERITORIJOMIŠ	17
6. TARPTAUTINIŲ ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIŲ NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU VIRBALIO MIEŠTO TERITORIJOS BENDRUOJU PLANU, KAIP RENGIANŠ PLANĄ ATSIŹVELGTA Į ŠIUOS TIKSLUS IR APLINKOS APSAUGĄ	18
7. GALIMOS REIŠKŠMINGOS TIESIOGINĖŠ, NETIESIOGINĖŠ, KAUPIAMOSIOS, SĄVEIKAUJANČIOS (SINERGETINĖŠ), TRUMPALAIKĖŠ, VIDUTINĖŠ TRUKMĖŠ, ILGALAIKĖŠ, NUOLATINĖŠ, LAIKINOS, TEIGIAMOS IR NEIGIAMOS PASEKMĖŠ APLINKAI	20
8. VIRBALIO MIEŠTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO ĮGYVENDINIŠMO PRIEMONĖŠ REIŠKŠMINGOMŠ NEIGIAMOMŠ PASEKMĖŠ APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŹINTI AR KOMPENSUOTI	23
9. PASIRINKTŲ VIRBALIO MIEŠTO BENDROJO PLANO ĮGYVENDINIŠMO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS BEI PRIEŹASTYS DĖL KURIŲ PASIRINKTOS SVARTYTOS PLANO ALTERNATYVOS.....	23
10. VERTINIŠMO, ĮŠKAITANT VISUS SUNKUMUS (TECHNINIŠUS TRŪKUMUS ARBA NEPAKANKAMAS PRATINES ŹINIAS IR ĮGŪDŹIUS), SU KURIAIŠ SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ, APRAŠYMAS.....	24
11. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖŠENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS.....	24
12. ATASKAITOS SANTRAUKA	25

PaveikslŲ sarašas

Pav. 1. Taršos šaltiniŲ išsidĖstymas Virbalio ir KybartŲ mieste.....	12
Pav. 2. Saugomos teritorijos esančios Virbalio miesto aplinkoje	15
Pav. 3. KultŲros paveldo vertybĖŠ Virbalio miesto aplinkoje.....	17

LenteliŲ sarašas

LentelĖ 1. Virbalio miesto bendrojo plano sŲsaja su kitaiŠ planaiŠ, programomiŠ ir teisĖŠ aktaiŠ	5
--	---

Lentelė 2. Virbalio miesto bendrojo plano sąsaja su kitais planais, programomis ir teisės aktais	12
Lentelė 3. Informacija apie prognozuojamus pokyčius, jei Virbalio miesto bendrojo plano koncepcija nebūtų įgyvendinta	13
Lentelė 4. Informacija apie kultūros paveldo objektus ir tikėtiną Virbalio miesto bendrojo plano įgyvendinimo poveikį jiems	16
Lentelė 5. Sprendinių pasekmių vertinimo lentelė.....	21

IVADAS

Virbalio miesto bendrasis planas rengiamas kaip privalomasis dokumentas Virbalio miesto teritorijai plėtoti vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu, Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2008-12-19 sprendimu Nr. B-TS-659 patvirtintu Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijos bendruoju planu, Vilkaviškio rajono savivaldybės tarybos 2010-09-24 sprendimu Nr. B-TS-1288 „Dėl Virbalio miesto bendrojo plano rengimo“, Virbalio miesto bendrojo plano tikslais ir uždaviniais. Parengus bendrąjį planą visai Virbalio teritorijai bus nustatyti galiojančius teisės aktus atitinkantys žemės naudojimo ir tvarkymo reglamentai. Parengti bendrojo plano sprendiniai leis naujai pažvelgti į tai, kurių miesto teritorijų specialiuosius ir detaliuosius planus reikalinga rengti.

Viena iš bendrojo plano rengimo dalių yra bendrojo plano strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) – tai Virbalio miesto teritorijos bendrojo plano galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, konsultuojamasi, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš priimant ir tvirtinant bendrojo plano sprendinius, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl Virbalio miesto teritorijos bendrojo plano priėmimo ir tvirtinimo. Virbalio miesto teritorijos bendrojo plano SPAV tikslai:

- Nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas Virbalio miesto bendrojo plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai;
- Užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atitinkamomis valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene, atsižvelgiama į šių konsultacijų ir kitų viešumą užtikrinančių procedūrų rezultatus;
- Užtikrinti, kad Virbalio miesto bendrojo plano organizatoriai turės išsamią ir patikimą informaciją apie galimas reikšmingas Virbalio miesto bendrojo plano įgyvendinimo pasekmes aplinkai ir atsižvelgs į jas.

SPAV procesas yra vykdomas bendrojo plano koncepcijos stadijoje. Procesu metu yra rengiami šie dokumentai:

- SPAV apimties vertinimo dokumentas;
- SPAV ataskaita;
- Konsultavimosi su visuomene ir derinančiomis institucijomis ataskaita.

Ši Virbalio miesto bendrojo plano SPAV ataskaita yra rengiama remiantis planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu LRV 2004-08-18 nutarimu Nr. 967, bei parengtu ir su derinančiomis institucijomis suderintu SPAV apimties nustatymo dokumentu.

1. BENDROJO PLANO SĄSAJA SU KITAIŠ PLANAIS, PROGRAMOMIS IR TEISĖS AKTAIS

Rengiant Virbalio bendrąjį planą yra būtina vadovautis teritorijų planavimą reglamentuojančiais ir su jais susijusiais teisės aktais bei atsižvelgti į jau parengtus ir galiojančius teritorijų planavimo dokumentus. Dokumentų, kuriais vadovaujantis yra rengiamas Virbalio miesto bendrasis planas, sąrašas yra pateiktas strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumente, o Virbalio miesto bendrojo plano ir minėtų dokumentų sąsajų vertinimas – 1 lentelėje.

Lentelė 1. Virbalio miesto bendrojo plano sąsaja su kitais planais, programomis ir teisės aktais

Eil. Nr.	Planai, programos ir teisės aktai	Virbalio BP sąsaja su nurodytais dokumentais
Planai		
1.	Lietuvos Respublikos bendrasis planas	Aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniams neturi prieštarauti rengiamo bendrojo plano sprendiniai.
2.	Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planas	Aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniams neturi prieštarauti rengiamo bendrojo plano sprendiniai.
3.	Marijampolės apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas	Aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniams neturi prieštarauti rengiamo bendrojo plano sprendiniai
4.	Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas	Aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniams neturi prieštarauti rengiamo bendrojo plano sprendiniai.
5.	Virbalio miesto teritorijoje esančių kultūros paveldo objektų teritorijų ir jų apsaugos zonų planai	Teritorijų planavimo dokumentai, kuriais yra nustatomos kultūros paveldo teritorijos ir jų apsaugos zonos. Rengiamame bendrajame plane šios teritorijos ir apsaugos zonos turi būti pažymėtos. Šie planavimo dokumentai lemia ir tam tikrų Virbalio teritorijų naudojimo funkcinius prioritetus, t.y. kultūros paveldo objektų teritorijoms, nurodytoms minėtuose planuose, turi būti numatyta koncentracinė paskirtis.
6.	Virbalio miesto kultūros paveldo objektų teritorijose ir apsaugos zonose esančių sklypų detalieji planai	Teritorijų planavimo dokumentai, kurių sprendiniai bus perkelti į rengiamą bendrąjį planą.
7.	Virbalio m. urbanistikos paminklo sklypų projektas	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris nustato saugomą Virbalio miesto urbanistinę struktūrą - gatvių tinklą, aikštės planą, užstatymo fragmentus. Rengiamo bendrojo plano sprendiniai neturi prieštarauti šiam projektui.
8.	Virbalio gyvenvietės išplanavimo schema	Ankstesnis Virbalio miesto teritorijos planavimo dokumentas. Rengiamame bendrajame plane yra vertinama ar šio dokumento sprendiniai yra įgyvendinti, ar tikslinga neįgyvendintus sprendinius įgyvendinti.
9.	Virbalio miesto generalinis planas	Ankstesnis Virbalio miesto teritorijos planavimo dokumentas. Rengiamame bendrajame plane yra vertinama ar šio dokumento sprendiniai yra įgyvendinti, ar tikslinga neįgyvendintus sprendinius įgyvendinti.

Eil. Nr.	Planai, programos ir teisės aktai	Virbalio BP sąsaja su nurodytais dokumentais
10.	Vilkaviškio rajono degalinių išdėstymo schemų specialusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniai, tam tikroms Virbalio teritorijoms nustato komercinės paskirties teritorijų funkcinių prioritetą.
11.	Vilkaviškio rajono degalinių išdėstymo schemų specialiojo plano papildymas	Teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniai, tam tikroms Virbalio teritorijoms nustato komercinės paskirties teritorijų funkcinių prioritetą.
12.	Vilkaviškio, Kybartų, Virbalio miestų, Pilviškių mstl., Paežerių k., Šeimenos sen., Vilkaviškio r. sav., šilumos ūkio specialusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniai, tam tikroms Virbalio teritorijoms nustato inžinerinės infrastruktūros funkcinių prioritetą bei inžinerinės infrastruktūros plėtrą.
13.	Vandentiekio ir nuotekų tinklų išplėtimo Žalgirio ir Maironio gatvių kvartaluose, Virbalyje specialusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniai, tam tikroms Virbalio teritorijoms nustato inžinerinės infrastruktūros funkcinių prioritetą bei inžinerinės infrastruktūros plėtrą.
14.	Vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo tinklų trasų suformavimo prie Kybartų ir Virbalį jungiančio kelio specialusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniai, tam tikroms Virbalio teritorijoms nustato inžinerinės infrastruktūros funkcinių prioritetą bei inžinerinės infrastruktūros plėtrą.
15.	Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schema	Teritorijų planavimo dokumentas, kurio sprendiniai, tam tikroms Virbalio teritorijoms nustato inžinerinės infrastruktūros funkcinių prioritetą bei kelių ir gatvių tinklo plėtrą.
16.	Žemės sklypo ribų specialusis planas, Laisvės g. 9a, Virbalyje	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodyto sklypo naudojimo funkcinių prioritetą.
17.	Detalusis žemės sklypo planas, Dariaus ir Girėno g.2, Virbalyje	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodyto sklypo naudojimo funkcinių prioritetą.
18.	Detalusis žemės sklypų planas, Vilniaus g. 8 ir 10. Virbalyje	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodytų sklypų naudojimo funkcinius prioritetus.
19.	Detalusis žemės sklypų planas, Žalgirio g. 24. ir 24a, Virbalyje	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodytų sklypų naudojimo funkcinius prioritetus.
20.	Detalusis žemės sklypų planas, Vilniaus g. 22-26. ir Maironio g. 3a, Virbalyje	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodytų sklypų naudojimo funkcinius prioritetus.
21.	Žemės sklypo suformavimo nuotekų siurblinei Nr. 5 Paviržupės g., Virbalyje, detalusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia nurodyto sklypo inžinerinės infrastruktūros funkcinių prioritetą.
22.	Žemės sklypo suformavimo nuotekų siurblinei Nr. 6 Kalno g., Virbalyje, detalusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia nurodyto sklypo inžinerinės infrastruktūros funkcinių prioritetą.
23.	Žemės sklypo suformavimo prie naudojamų statinių Kalno g. 2, Virbalio m., Vilkaviškio r. sav., detalusis planas;	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodytų sklypų naudojimo funkcinius prioritetus.
24.	Žemės sklypo suformavimo prie naudojamų statinių Vilniaus g.17, Virbalyje, detalusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodytų sklypų naudojimo funkcinius prioritetus.
25.	Žemės sklypo suformavimo prie naudojamų statinių Paviržupės g. 7, Virbalio m., Vilkaviškio r. sav., detalusis planas	Teritorijų planavimo dokumentas, kuris lemia /gali lemti nurodytų sklypų naudojimo funkcinius prioritetus.
Programos		
26.	2002-2015 metų Lietuvos Respublikos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa	Šalies strateginis dokumentas galintis lemti rengiamo bendrojo plano sprendinius, susijusius su susiekimo infrastruktūra.
27.	Nacionalinės energetikos strategijos	Šalies strateginis dokumentas galintis lemti rengiamo

Eil. Nr.	Planai, programos ir teisės aktai	Virbalio BP sąsaja su nurodytais dokumentais
	įgyvendinimo 2008-2012 metų planas	bendrojo plano sprendinius, susijusius su energetikos infrastruktūra.
28.	Vilkaviškio rajono savivaldybės 2011-2018 m. strateginis plėtros planas	Vilkaviškio rajono savivaldybės strateginis dokumentas galintis lemiantis rengiamo bendrojo plano įvairių sričių sprendinius..
29.	Nacionalinė darnaus vystymosi strategija	Šalies strateginis dokumentas, nustatantis šalies vystymosi prioritetus ir principus, o taip pat aplinkos vystymosi bei socialinės, ekonominės, regioninės plėtros kryptis. Šis dokumentas įtakoja visos šalies teritorijos plėtrą, taip pat ir Virbalio miesto plėtrą.
Teisės aktai		
30.	LR teritorijų planavimo įstatymas	Miesto planavimą reglamentuojantis teisės aktas.
31.	Apskritis teritorijos bendrojo (generalinio) plano rengimo, savivaldybės teritorijos bendrojo plano rengimo ir miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklės	Miesto planavimą reglamentuojantis teisės aktas.
32.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 patvirtintas „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas“	Bendrojo plano įgyvendinimo pasekmių vertinimo tvarką reglamentuojantis teisės aktas.
33.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. rugsėjo 18 d. nutarimas Nr. 1079 „Dėl Visuomenės dalyvavimo teritorijų planavimo procese nuostatų patvirtinimo“	Visuomenės dalyvavimą bendrojo plano rengimo procese reglamentuojantis teisės aktas.
34.	LR nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas	Kultūros paveldo teritorijų naudojimą ir apsaugą reglamentuojantis teisės aktas.
35.	LR saugomų teritorijų įstatymas	Saugomų teritorijų naudojimą ir apsaugą reglamentuojantis teisės aktas.
36.	LR želdynų įstatymas	Ne miškų ūkio paskirties žemėje esančių želdynų ir želdinių tvarkymą, apsaugą bei veisimą reglamentuojantis teisės aktas.
37.	LR miškų įstatymas	Miškų naudojimą, apsaugą ir atkūrimą reglamentuojantis teisės aktas.
38.	Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimas Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“	Veiklą inžinerinės infrastruktūros, vandens telkinių ir kitose apsaugos zonose bei saugomose teritorijose reglamentuojantis teisės aktas.
39.	Teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašas	Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo poveikio vertinimo tvarką reglamentuojantis teisės aktas.
40.	Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių juostų nustatymo tvarkos aprašas	Teisės aktas, reglamentuojantis paviršinio vandens telkinių pakrančių apsaugos juostų ir zonų nustatymo principus bei pločius.
41.	Kelių eismo konvencija	Tarptautinis teisės aktas, nustatantis kelių infrastruktūros techninius bei eismo organizavimo reikalavimus. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
42.	LR transporto veiklos pagrindų įstatymas	Teisės aktas, reglamentuojantis transporto sektoriaus plėtrą, valdymą ir su transporto veikla susijusių santykių reguliavimą. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.

Eil. Nr.	Planai, programos ir teisės aktai	Virbalio BP sąsaja su nurodytais dokumentais
43.	LR kelių įstatymas	Teisės aktas, reglamentuojantis automobilių kelių plėtojimą, priežiūrą ir naudojimą jais. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
44.	LR saugaus eismo automobilių keliais įstatymas	Teisės aktas, reglamentuojantis eismo saugumo automobilių keliuose reikalavimus, taip pat reikalavimus keliams, jų projektavimui, tiesimui ir priežiūrai, kelio statiniams, įrenginiams, techninėms eismo reguliavimo priemonėms. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
45.	Kelių priežiūros tvarkos aprašas	Teisės aktas, reglamentuojantis valstybinės ir vietinės reikšmės automobilių kelių priežiūros organizavimą bei vykdymą. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
46.	Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos aprašas	Teisės aktas, reglamentuojantis valstybinės ir vietinės reikšmės automobilių kelių ir gatvių projektavimo, tiesimo, priežiūros ir priėmimo eksploatuoti kontrolės nuostatas. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
47.	KTR 1.01:2008 „Automobilių keliai“	Teisės aktas, reglamentuojantis kelių, esančių už gyvenamųjų vietovių ribų, tiesimo, rekonstravimo ir remonto projektavimo techninius reikalavimus. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
48.	Sanitarinių apsaugos zonų ribų ir režimo taisyklės	Teisės aktas, reglamentuojantis sanitarinių apsaugos zonų ribų nustatymo tvarką bei šių zonų režimo reikalavimus. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant objektus kurioms taikomos sanitarinės apsaugos zonos.
49.	Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosiomis taisyklės BI ITK 09	Teisės aktas, nustatantis techninius ir organizacinius reikalavimus inžinerinių tinklų klojimui valstybinės reikšmės kelių juostoje. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant susisiekimo infrastruktūros plėtrą.
50.	Elektros tinklų apsaugos taisyklės	Teisės aktas, nustatantis elektros tinklų apsaugos zonas, jose esančios žemės ir miško naudojimo sąlygas, veiklos plėtrą ir apribojimus. Bendrojo plano atveju į jį atsižvelgiama planuojant elektros tinklų infrastruktūros plėtrą bei šalia elektros tinklų esančių teritorijų plėtrą.
51.	LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas	Teisės aktas, reglamentuojantis planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą.
52.	Europos Tarybos direktyva 92/43/EEB „Dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos“	Tarptautinis teisės aktas reglamentuojantis natūralių buveinių, laukinės faunos ir floros apsaugą (Natura 2000 tinklui priskirtose teritorijose).
53.	Europos Tarybos direktyva 79/409/EEB "Dėl laukinių paukščių apsaugos"	Tarptautinis teisės aktas reglamentuojantis paukščių bei jų buveinių apsaugą (Natura 2000 tinklui priskirtose teritorijose).

2. BENDROJO PLANO KONCEPCIJA

Bendrojo plano koncepcijos rengimo etape yra nagrinėjami dvi Virbalio miesto teritorijos plėtros kryptis:

- **Kryptis atitinkanti *Status Quo* variantą.** Bendrasis planas apima teritoriją, esančią miesto administracinėse miesto ribose. Planuojamos miesto teritorijos bei jų funkciniai naudojimo prioritetai atitinka šiuo metu susiformavusius, t.y. bendrasis planas atitinka teritorijų esamą būklę. Pagal šią kryptį miesto plėtra už esamų administracinių ribų neplanuojama, planuojamoje teritorijoje esančios neužstatytos žemės ūkio paskirties teritorijos išlieka neužstatytomis teritorijomis.
- **Miesto teritorijos kiekybinės ir kokybinės plėtros variantas.** Šio bendrojo plano varianto atveju Virbalio mieste numatoma subalansuota kokybinė ir kiekybinė plėtra, didinant gyvenimo komfortą, vykdant infrastruktūros, susisiekimo sistemos bei ekonominę miesto plėtra. Teritorinė miesto plėtra yra numatyta už administracinių miesto ribų pietų ir pietryčių kryptimi numatant gyvenamosios paskirties teritorijų plėtra. Tad bendrajame plane yra numatyta nuostata keisti miesto administracines ribas. Pagrindiniai miesto plėtros koncepcijos sprendiniai, miesto architektūrinė urbanistinė struktūra nagrinėjamo varianto atveju, formuojami Kybartų–Virbalio dvimiesčio pagrindu.

Atsižvelgiant į šiuo metu esančią miesto aplinką bei socialinius rodiklius, yra labiau orientuojamasi į antrąją Virbalio galimos plėtros kryptį.

3. ESAMA APLINKOS BŪKLĖ IR JOS POKYČIAI, JEI VIRBALIO MIESTO BENDROJO PLANO SPRENDINIAI NEBUS ĮGYVENDINTI

3.1. Virbalio miesto aplinka ir jos pokyčiai

Išorės aplinka ir urbanistinė situacija. Virbalis yra nedidelis miestas pietvakarinėje šalies dalyje esančios Vilkaviškio rajono savivaldybės teritorijoje, išsidėstęs netoli Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos. Miestą kerta svarbus tarptautinio rango magistralinis kelias - transeuropinio Kretos IX transporto koridoriaus šaka IX D). Miestas yra Virbalio seniūnijos administracinis centras.

Virbalis kartu su Kybartais, dėl šių miestų artumo, yra vertinamas kaip vienas urbanistinis darinys - dvimiestis. Šių miestų arealas yra priskiriamas intensyvaus žemės ūkio, infrastruktūros plėtros ir tausojančio miškų ūkio arealui. Patys miestai bendrai laikytini urbanistinės plėtros židiniu, naujai formuojamu ir plėtojamu aptarnavimo centru mažų miestų pagrindu. Aukštesnio lygio planavimo dokumentuose jie yra numatyti kaip Vilkaviškio rajono plėtros pcentris (gyvenamosios statybos centras), kuris dekoncentruotų plėtros potencialą rajono teritorijoje ir būtų svarbus vietinės reikšmės aptarnavimo centras. Šio centro vienas prioritetų Virbalio ir Kybartų miestų darni plėtra, apjungiant šių miestų socialinį ir ekonominį potencialus.

Dėl negerėjančios socialinės ir demografinės miesto padėties per pastarąjį dešimtmetį Virbalio miesto plėtra yra maža, o miesto struktūra išliko nepakitusi. Virbalio miesto erdvinė-planinė struktūra buvo suformuota XVI a., tačiau dėl gaisrų ir karų turėjusi būti kompaktiška tankiai užstatyto miestelio struktūra sunyko, išliko pagrindinių gatvių tinklas. Šis gatvių tinklas ir miesto struktūra yra saugomi, visa centrinė miesto dalis yra paskelbta urbanistiniu paminklu.

Socialinė ir demografinė būklė. 2011 m. duomenimis Virbalyje gyveno 1786 gyventojai, o pagal gyventojų amžiaus struktūrą, situacija buvo artima bendrai situacijai šalyje. Virbalyje gyventojų skaičius pastaraisiais metais mažėjo, nors ir mažiau nei vidutiniškai kituose savivaldybės miestuose. Pagrindinė priežastis, lėmusi gyventojų skaičiaus mažėjimą, yra neigiamas gyventojų prieaugis. Sąlyginai nedidelį gyventojų skaičiaus mažėjimą pastaraisiais metais lėmė teigiami migracijos rodikliai, nes į Virbalį atvyko gyventi daugiau gyventojų nei iš jo išvyko. Pesimistiniu atveju, dėl visos šalies ekonominės ir demografinės plėtros tendencijų Virbalyje ir toliau prognozuojama gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija. Tačiau mieste atsiradus ekonominės plėtros požymiams (pvz. plėtojantis logistikai ir transporto aptarnavimo sektoriui) tikėtina gyventojų skaičiaus stabilizacija, ar net nedidelis augimas.

Šiuo metu Virbalyje nėra daug įstaigų ir įmonių, todėl darbo pasiūla yra menka, o didelė dalis miesto gyventojų dirba žemės ūkio sektoriuje. Dėl šios priežasties bedarbių skaičius mieste yra gana didelis, siekia apie 24 proc. Net ir ekonominio pakilimo metais 2007-2008 m. laikotarpiu Virbalyje bedarbių skaičius buvo ženkliai (dvigubai) didesnis nei vidutiniškai šalyje.

Anksčiau minėtas nedarbo tendencijas iš dalies lemia ir bendra socialinė miesto būklė. Nemažėjantis socialinės rizikos šeimų skaičius, didelis mažas pajamas gaunančiųjų skaičius sąlygoja oficialių bedarbių skaičiaus augimą. Negerėjanti gyventojų materialinė padėtis lemia ir socialinių paslaugų ir paramos poreikį. Seniūnijos duomenimis įvairias socialines paslaugas ar paramą gauna trečdalis miesto gyventojų.

Mieste šiek tiek yra išaugęs ir socialinio būsto poreikis, tačiau bendra būstų fondo plėtra mieste per paskutinius 5 metus buvo maža. Per 2007-2011 m. laikotarpį mieste buvo pastatyti tik 3 nauji namai. Būsto plėtrą (ne tik naujų būstų, bet ir esamų būstų) stabdo didelei miesto daliai taikomi paveldosauginiai reikalavimai bei tinkamų teritorijų, kuriose būtų numatyta būstų plėtra, per maža pasiūla.

Mažėjantis gyventojų skaičius bei mažėjantis gimstamumas turi neigiamą įtaką ir Virbalio miesto švietimo sektoriui. Nors bendras mokinių skaičius Virbalio vidurinėje mokykloje bei vaikų darželyje pastaraisiais metais nesumažėjo, pradedančiųjų mokytiis minėtoje mokykloje skaičiaus mažėjimo tendencija, ateityje gali lemti ženklų bendrą mokinių skaičiaus sumažėjimą ir mokyklos reorganizavimą į pagrindinę ar pradinę mokyklą.

Ekonominė būklė. Šiuo metu miesto ekonominis potencialas yra menkas, nevertinant jo bendrai su Kybartų ekonominiu potencialu. Mieste yra registruotos 4 įmonės, veikia kelios įmonės registruotos kitose šalies vietovėse, taip pat yra asmenų dirbančių pagal verslo liudijimus. Darbo vietas kuria ir tokios įstaigos kaip ambulatorija, vaikų darželis, mokykla. Tokia miesto ekonominė būklė neužtikrina pakankamos darbo vietų pasiūlos ir tai lemia didelį gyventojų, dirbančių žemės ūkyje, skaičių bei santykinai didelį bedarbių skaičių.

Miesto ekonominis potencialas padidėja jį vertinant kartu su Kybartų ekonominiu potencialu. Virbalio ekonominė plėtra sietina su miestą kertančiu tarptautiniu magistraliniu keliu.

Virbalio mieste galėtų atsirasti transportą aptarnaujantys, logistikos verslai. Mieste, turinčiame istorinį paveldą bei gerą susisiekimą, tinkamai sutvarkius miesto infrastruktūrą bei kultūros paveldą, gali būti plėtojamas ir pažintinis turizmas bei su turizmu susiję verslai. Tačiau pastaruoju atveju miestas turi būti įtrauktas į esamus ir formuojamus turistinius maršrutus.

Vertinant pokyčius galima teigti, kad Virbalio miesto ekonominė būklė per pastarąjį dešimtmetį nepagerėjo, įmonių ir darbo vietų skaičius neišaugo. Šiuo metu miesto verslo sektorius orientuotas į vidaus vartojimą, t.y. į miesto ir jo apylinkių gyventojų poreikių tenkinimą. Taip orientuoto verslo sektoriaus plėtos perspektyvos yra mažos, dėl sąlyginai mažo gyventojų Virbalio mieste ir jo apylinkėse skaičius. Tad siekiant miesto ekonomikos augimo verslo sektorius privalo tenkinti ne tik vietinių gyventojų poreikius, bet turi labiau orientotis į gamybą ar prekių ir paslaugų teikimą kitoms šalies vietovėms, atvykstantiems arba pravažiuojantiems asmenims.

Gamtinė aplinka, kraštovaizdis ir aplinkos kokybė. Virbalio miesto arealas yra priskiriamas intensyvaus žemės ūkio, infrastruktūros plėtros ir tausojančio miškų ūkio arealui. Miestas yra lygumoje, t.y. mažai išraiškingo reljefo teritorijoje, kurioje upių vagos ir jų slėniai negiliai išsirėžę, nuolydžiai maži. Miestas apsuptas agrarinio kraštovaizdžio teritorijų, už miesto ribų vyrauja žemės ūkio teritorijos. Virbalio miestovaizdį formuoja XVI-XX a. susiformavusi tūrinė erdvinė kompozicija, išlikęs taisyklingas gatvių ir pastatų išsidėstymas.

Planuojamos Virbalio miesto teritorijos gamtinis karkasas yra neatsiejama Lietuvos gamtinio karkaso dalis, formuojanti tiek Virbalio miesto, tiek Lietuvos bendrąją erdvinę koncepciją. Tačiau pačiame mieste reikšmingų gamtinio karkaso elementų nėra. Miesto teritorija nepatenka į regioninės reikšmės gamtinio karkaso zoną, bet į vakarus nuo Virbalio esanti Rausvės upė patenka į mikroregioninės svarbos migracijos koridorius, kur turi būti vykdoma kraštovaizdžio natūralumą atkurianti, gražinimo ir gausinimo, formavimo kryptis. Vietinės reikšmės migracijos koridorius yra pietvakarinėje dalyje esanti Paviržupė. Virbalio gamtiniam karkasui yra svarbus už 1,5 km. į pietus nuo miesto esantis Virbalgirio miškas, kuris paskelbtas botaniniu –zoologiniu draustiniu. Pačiame mieste reikšmingų gamtiniam karkasui želdynų nėra.

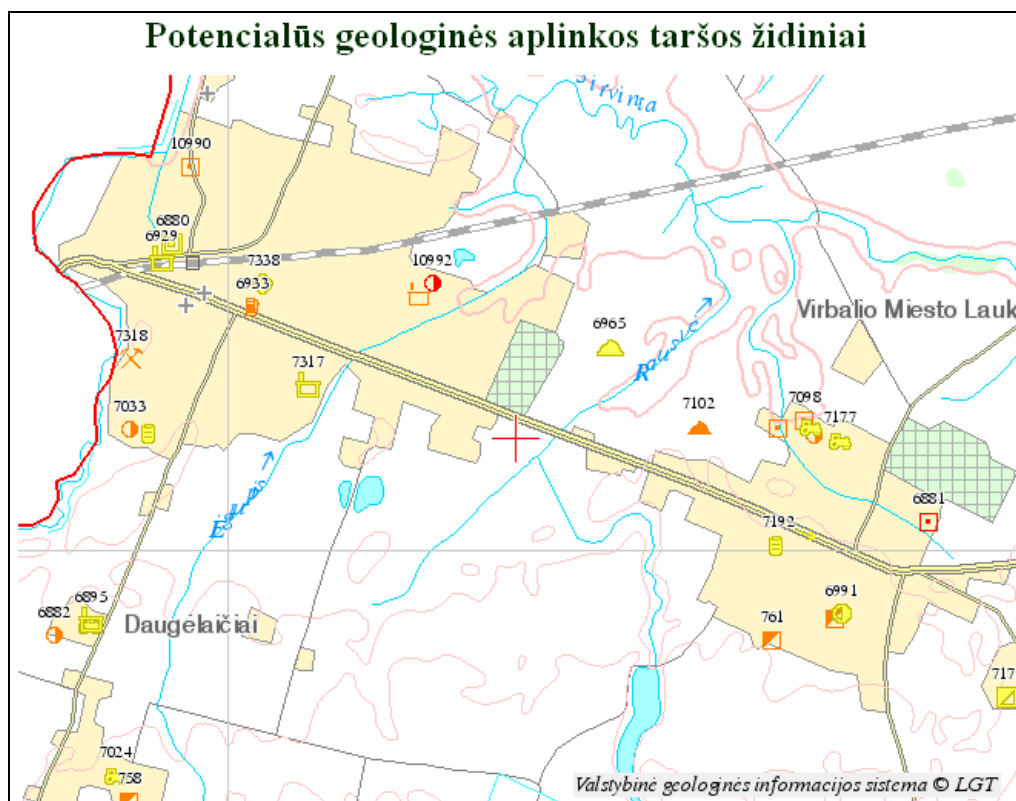
Virbalyje nėra išvystyta pramonė, vienas stambesnis stacionarius oro taršos šaltinis yra katilinė, kuri aprūpina šiluma 7 daugiabučius namus ir Virbalio vidurinę mokyklą. Oro taršos atžvilgiu didesnę problemą mieste kelia mobilūs taršos šaltiniai - kelių transportas. Kelių transportas yra ir pagrindinis triukšmo šaltinis mieste. Pagal Lietuvos automobilių kelių direkcijos duomenis miestą kertančia tarptautine magistrale kasdien pravažiuoja per 5000 transporto priemonių. Tačiau atsižvelgiant į miesto reljefą oro teršalų išsisklaidymo sąlygos yra gana palankios, miestas yra gana atviroje vietovėje. Siekiant mažinti neigiamą tranzitinio transporto įtaką miesto aplinkai, yra būtina įgyvendinti numatytą Virbalio-Kybartų miestų aplinkkelio įrengimo projektą.

Dirvožemio ir geologinės aplinkos taršos šaltinius yra įvertinusi Lietuvos geologijos tarnyba (toliau - LGT). Informacija apie taršos šaltinius planuojamoje teritorijoje yra pateikta 2 lentelėje, o jų išsidėstymas 1 paveiksle.

Lentelė 2. Virbalio miesto bendrojo plano sąsaja su kitais planais, programomis ir teisės aktais

Taršos šaltinio Nr. pagal LGT duomenis (Pav. 1.)	Objekto pavadinimas	Pavojus gruntui	Pavojus paviršiniam vandeniui	Pavojus požeminiam vandeniui	Bendras pavojingumas geologinei aplinkai
761	Sandėlis	didelis	vidutinis	vidutinis	didelis
6839	Valymo įrenginiai	vidutinis	didelis	didelis	didelis
6881	Valymo įrenginiai	didelis	labai didelis	labai didelis	labai didelis
6991	Naftos bazė (buvusi kuro saugykla)	vidutinis	vidutinis	vidutinis	vidutinis
7061	Sandėlis	didelis	didelis	vidutinis	didelis
7098	Valymo įrenginiai	vidutinis	vidutinis	didelis	didelis
7102	Sąvartynas	didelis	vidutinis	vidutinis	didelis
7177	Technikos kiemas	vidutinis	vidutinis	vidutinis	vidutinis
7192	Katilinė	vidutinis	vidutinis	vidutinis	vidutinis
7307	Naftos bazė (naftos produktų saugykla)	vidutinis	didelis	didelis	didelis
7308	Technikos kiemas	vidutinis	vidutinis	vidutinis	vidutinis

Šaltinis : Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Pav. 1. Taršos šaltinių išsidėstymas Virbalio ir Kybartų mieste

Šaltinis : Lietuvos geologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos

Infrastruktūros būklė. Viena pagrindinių miesto infrastruktūros problemų – neišplėtoti buitinių nuotekų tinklai. Didžioji dalis Virbalio gyventojų neturi kanalizacijos sistemos ir tai kelia paviršinio vandens taršos problemas. Tad būtina nuotekų tinklų plėtra.

Virbalio mieste yra 4 veikiantys požeminio vandens gavybos gręžiniai, o vanduo gyventojams tiekiamas iš miesto vandenvietės. Tačiau vandens ruošimo įrenginys Virbalyje yra senas, todėl artimiausiu metu planuojama jį atjungti ir vandenį tiekti iš Kybartų. Taip pat planuojama, kad Virbalio nuotekų sistema bus sujungta su Kybartų nuotekų valykla, o Virbalio nuotekų valymo įrenginiai bus demontuoti. Per pastaruosius kelis metus vandentiekio ir nuotekų tinklų nepagerėjo, daugiau nei pusės tinklų būklė išliko bloga. Virbalyje nesprenžiamos ir lietaus nuotekų problemos, t.y. lietaus nuotekos nėra valomos.

Virbalio mieste įrengtos dvi konteinerinės aikštelės – Vilniaus g. 7 esančioje aikštelėje pastatyti konteineriai plastikui, stiklui, popieriui, Vištyčio g. esančioje aikštelėje yra konteineris popieriui. Nepavojingos atliekos iš Virbalio miesto surenkamos per konteinerinę komunalinių atliekų surinkimo sistemą ir vežamos į Marijampolės apskrities nepavojingų atliekų sąvartyną.

3.2. Aplinkos pokyčiai, jei bendrojo plano sprendiniai nebus įgyvendinti

Vieni iš bendrojo plano uždavinių yra tobulinti istoriškai susiklosčiusią Virbalio miesto urbanistinę struktūrą, suformuoti Virbalio miesto teritorijų vystymo koncepciją bei numatyti teritorijų gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones. Bendras planuojamos Virbalio miesto teritorijos plotas nėra didelis, o planuojama miesto plėtra labiau orientuota ne į naujų teritorijų urbanizavimą, bet esamų urbanizuotų teritorijų kokybinę plėtrą. Todėl ryškūs miesto aplinkos fiziniai pokyčiai tiek įgyvendinus bendrojo plano sprendinius, tiek jų neįgyvendinus nenumatomi. Tačiau numatomas įgyvendinti bendrasis planas lemtų tam tikrus teigiamus pokyčius socialinėje, ekonominėje bei kultūros paveldo srityse. Prognozuojami galimi pokyčiai yra pateikti 3 lentelėje.

Lentelė 3. Informacija apie prognozuojamus pokyčius, jei Virbalio miesto bendrojo plano koncepcija nebūtų įgyvendinta

Komponentas arba sritis	Tikėtini pokyčiai
Teritorijos vystymosi darna	Neįgyvendinus rengiamo bendrojo plano koncepcijos sprendinių, nenumačius teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų, Virbalio miesto teritorijos vystymasis, išskyrus centrinę miesto dalį, patenkančią į kultūros paveldo teritoriją, gali vykti netolygiai, o teritorijų plėtros kryptys neatitiktų natūraliai susiformavusių. Jau šiuo metu, daug urbanizuotų teritorijų pietuose (Virbalio miesto laukai) nepatenka į miesto administracines ribas, nors jų užstatymo pobūdis ir infrastruktūra (infrastruktūros poreikis) atitinka mieste esančius. Šia kryptimi vyksta gyvenamųjų teritorijų plėtra. Kitas atvejis šiaurinėje miesto dalyje (administracinėse miesto ribose) esančios neužstatytos teritorijos, kuriose dėl vietos sąlygų reali miesto plėtra nevyksta. Jos šiuo metu nėra optimaliai panaudojamos miesto poreikiams ir neįgyvendinus bendrojo plano koncepcijos sprendinių greičiausiai nebus panaudotos inžinerinės infrastruktūros plėtrai.
Socialinė aplinka bei socialiniai procesai	Demografinių ir socialinių rodiklių teigiami pokyčiai Virbalyje tikėtini tik gerėjant ekonominei miesto aplinkai, augant darbo vietų pasiūlai bei gerėjant gyvenamosios aplinkos kokybei. Neįgyvendinus numatytos miesto bendrojo plano koncepcijos nebus numatyta miesto plėtra, nebus numatytos gyvenamųjų namų statyboms skirtos teritorijos.

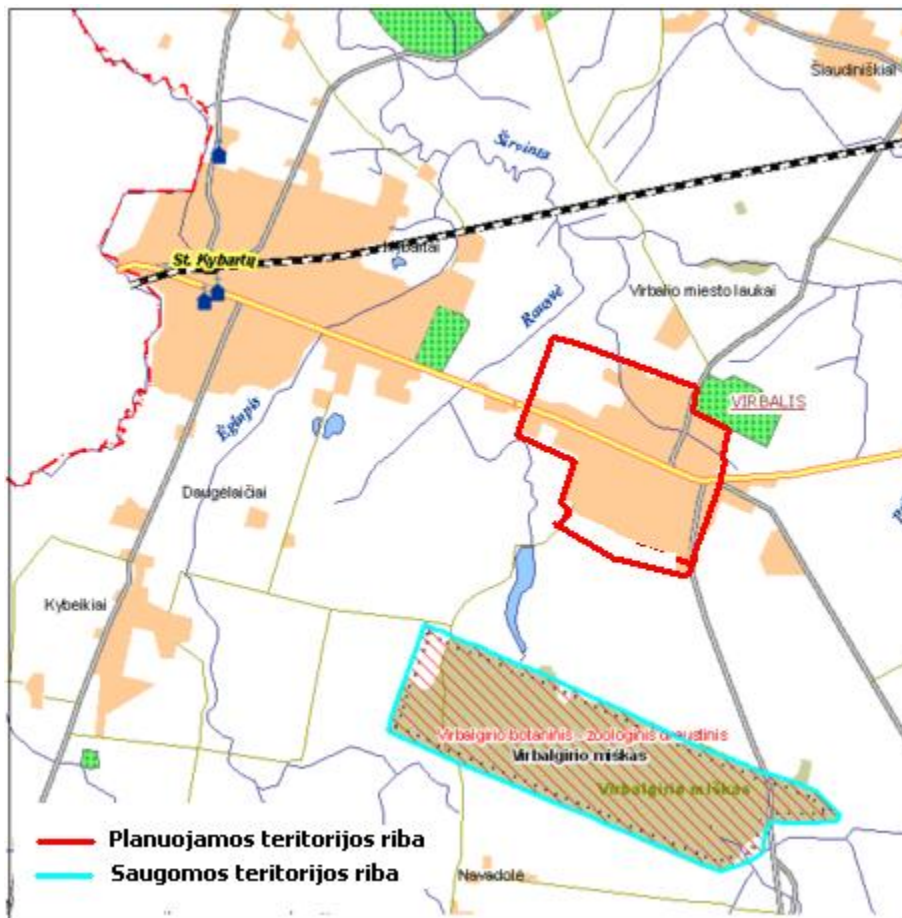
Komponentas arba sritis	Tikėtini pokyčiai
	aiškiai įvardintos komercinei bei gamybinei ir kitai veiklai skirtos teritorijos. Tai neprisidės prie gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo. Įgyvendinta bendrojo plano koncepcijoje numatyta miesto plėtra pagerintų gyvenamąją aplinką ir sudarytų prielaidas demografinėi bei socialinei miesto plėtrai. Tačiau labiausiai teigiamus socialinius procesus įtakotų ekonominė miesto plėtra, kurią sunku prognozuoti tiek įgyvendinus bendrojo plano sprendinius, tiek jų neįgyvendinus.
Ekonominė aplinka ir verslo plėtra	Tikėtina, kad neįgyvendinta bendrojo plano koncepcija ekonominės miesto aplinkos pokyčiams ryškios tiesioginės neigiamos įtakos neturės. Didžiausias neigiamas poveikis ekonomikai pasireikš dėl aiškiai neišskirtų teritorijų, skirtų gamybos ir verslo plėtrai, o taip pat netiesiogiai per socialinę aplinką, inžinerinės infrastruktūros galimos lėtesnės plėtos pasekmes.
Gamtinė aplinka ir kraštovaizdis	Virbalio miesto teritorijoje nėra vertingų gamtinių kompleksų – miškų, parkų, regioninės reikšmės vandens telkinių, planuojama teritorija su tokiais kompleksais nesiriboja. Miestas yra apsuptas agrarinio kraštovaizdžio teritorijų, Virbalio miestovaizdį formuoja XVI – XX a. susiformavusi tūrinė erdvinė kompozicija, išlikęs taisyklingas gatvių ir pastatų išsidėstymas. Mieste gamtinę aplinką formuoja keli nedideli želdynai bei pavieniai želdiniai. Tikėtina kad tiek įgyvendinti, tiek neįgyvendinti bendrojo plano koncepcijos sprendiniai reikšmingos įtakos miesto gamtinei aplinkai bei kraštovaizdžiui neturės.
Aplinkos kokybė, ir ekologinė pusiausvyra	Neįgyvendinus bendrojo plano koncepcijos sprendinių, tikėtina didesnė aplinkos tarša, dėl galimai lėtesnės susisiekimo infrastruktūros, inžinerinės infrastruktūros plėtos. Teritorijos formuojančios Virbalio miesto aplinkos gamtinį karkasą (miškai, upių vagos ir jų slėniai) yra išsidėstę už planuojamos teritorijos ribų, t.y. pačiame Virbalyje nėra reikšmingų gamtinio karkaso elementų. Tad tiek įgyvendinti, tiek neįgyvendinti bendrojo plano sprendiniai reikšmingų gamtinio karkaso pokyčių neįtakos.
Eismo saugumas ir susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros plėtra	Dalis bendrojo plano koncepcijos sprendinių yra skirti susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros plėtrai, todėl neįgyvendinus bendrojo plano koncepcijos galimi neigiami pokyčiai susisiekimo, eismo saugumo srityse. Sprendiniais neužtikrinus tranzitinio transporto stovėjimui skirtos aikštelės įrengimo galimybių Virbalyje tikėtinos susisiekimo problemos bei sumažėjęs eismo saugumas.
Kultūros paveldas ir jo apsauga	Didelę Virbalio miesto teritorijos dalį apima kultūros paveldo teritorija, kurioje veikia reglamentuojama nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais ir dokumentais bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiuoju planu. Šie dokumentai visais atvejais užtikrina, kad kultūros paveldo pokyčiai atitiktų paveldo apsaugai keliamus reikalavimus. Rengiamame bendrajame plane taip pat yra numatyta, jog šioje teritorijoje vykdoma plėtra turi būti vykdoma vadovaujantis minėtiems kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantiems dokumentams bei neturi jiems prieštarauti. Tad įgyvendinta ar neįgyvendinta bendrojo plano koncepcija nelems reikšmingų kultūros paveldo pokyčių.
Visuomenė, sveikatingumas, poveikis sanitarinėms zonoms	Šiuo aspektu tiek įgyvendinus, tiek neįgyvendinus bendrojo plano koncepcijos sprendinių reikšmingi pokyčiai mažai tikėtini. Sanitarinės apsaugos zonos yra nustatytos Virbalio miesto vandenvietei. Nustatyti apsaugos reikalavimai jose galioja nepriklausomai nuo bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo.

4. TERITORIJŲ, KURIOS GALI BŪTI REIKŠMINGAI PAVEIKTOS, APLINKOS CHARAKTERISTIKOS

Virbalio miesto bendrojo plano sprendinių poveikis skirtingoms miesto teritorijoms netiesiogiai gali pasireikšti įvairiais aspektais. Tačiau jautriausios galimo reikšmingo poveikio

teritorijos yra susijusios saugomomis teritorijomis, kurias pagal pobūdį sąlyginai galima suskirstyti į 2 grupes – saugomas gamtines ir kultūros vertybių teritorijas. Poveikis tokioms teritorijoms reikšmingas gali būti dėl šių priežasčių:

- tiesioginio fizinio poveikio šioms teritorijoms įgyvendinant bendrojo plano sprendinius;
- ryškaus netiesioginio poveikio įgyvendinant bendrojo plano sprendinius šalia šių saugomų teritorijų;
- bendrojo plano sprendinių lemiamų aplinkos pokyčių, kuriems jautrios saugomose teritorijose saugomos rūšys;
- kultūros vertybių teritorijų sprendinių, kurie gali duoti teigiamą ar neigiamą poveikį vertybių išsaugojimui ir tausojančiam naudojimui.

Pav. 2. Saugomos teritorijos esančios Virbalio miesto aplinkoje

Šaltinis: Saugomų teritorijų valstybės kadastras

Saugomos teritorijos, kurios gali būti paveiktos bendrojo plano sprendinių. Saugomų gamtinių teritorijų Virbalio mieste nėra. Artimiausia saugoma gamtinė teritorija yra už 1,3 km nuo planuojamos Virbalio miesto ribos esantis valstybinis Virbalgio botaninis zoologinis draustinis (Pav. 2). Šis draustinis apima Virbalgio mišką, kuris priskiriamas ir Natura 2000 teritorijoms. Tai bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbi teritorija, kurioje saugomi pelkėti lapuočių miškai, skroblynai, didysis auksinukas. Tačiau bendruoju planu

numatyta Virbalio miesto plėtra, dėl gana didelio atstumo nuo miesto iki minėtos teritorijos, reikšmingo poveikio neturės. Netiesioginis poveikis šiai saugomai teritorijai taip pat mažai tikėtinas, nes bendruoju planu nėra numatyta ženkli gamybinių teritorijų plėtra ar kitų taršių objektų plėtra.

Kultūros paveldo objektai ir jų teritorijos, kurios gali būti paveiktos bendrojo plano sprendinių. Virbalio miesto bendrojo plano sprendiniai gali turėti įtakos planuojamoje teritorijoje esančioms Kultūros paveldo vertybėms. Informacija apie tikėtiną bendrojo plano poveikį planuojamoje teritorijoje esantiems kultūros paveldo objektams pateikta 4 lentelėje, o kultūros paveldo vertybių išsidėstymas pateikiamas 3 paveiksle.

Lentelė 4. Informacija apie kultūros paveldo objektus ir tikėtiną Virbalio miesto bendrojo plano įgyvendinimo poveikį jiems

Eil. Nr.	Unikalus kodas	Objekto pavadinimas	Saugotinos vertybės	Tikėtinas bendrojo plano poveikis
1.	870	Puniškos buv. Bravo sodybos fragmentai	Buvusio dvaro sodybos fragmentai	Tikėtina, kad bendrasis planas poveikio šiam objektui neturės, nes bendrajame plane, šiai teritorijai išskirtas kocervacinės paskirties funkcinis prioritetasis. Kultūros paveldui bei veiklai jo teritorijoje taikomi kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyti reikalavimai.
2.	17125	Miestelio istorinis centras	Gatvių tinklas, aikštės planas, kapitalinio užstatymo fragmentai	Tikėtina, kad bendrasis planas poveikio šiam objektui neturės, nes bendrajame plane, šiai teritorijai išskirtas kocervacinės paskirties funkcinis prioritetasis. Kultūros paveldui bei veiklai jo teritorijoje taikomi kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyti reikalavimai.
3.	20557	Virbalio senojo miesto vieta	Žemės ir jos paviršiaus elementai – kultūrinis sluoksnis, sudarytas iš tamsios spalvos 0,9–1,2 m storio žemės su archeologiniais dirbiniais, pastatų pamatų fragmentais, griuvenomis bei pavieniai radiniai ir jų sandėliai	Tikėtina, kad bendrasis planas poveikio šiam objektui neturės, nes bendrajame plane, šiai teritorijai išskirtas kocervacinės paskirties funkcinis prioritetasis. Kultūros paveldui bei veiklai jo teritorijoje taikomi kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyti reikalavimai.
4.	20681	Žydų senosios kapinės	Kapinės	Tikėtina, kad bendrasis planas poveikio šiam objektui neturės, nes bendrajame plane, šiai teritorijai išskirtas bendro naudojimo teritorijų funkcinis prioritetasis. Kultūros paveldui bei veiklai jo teritorijoje taikomi kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyti reikalavimai.
5.	23080	Vokiečių senosios kapinės	Kapinės	Tikėtina, kad bendrasis planas poveikio šiam objektui neturės, nes bendrajame plane, šiai teritorijai išskirtas kocervacinės paskirties funkcinis prioritetasis. Kultūros paveldui bei veiklai jo teritorijoje taikomi kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiuose dokumentuose nustatyti reikalavimai.

- Nepakankamai išplėtotą atliekų surinkimo ir utilizavimo sistema;
- Neišspręstos tranzitinio transporto srautų problemos.

Pagrindinės miesto aplinkosaugos problemos, yra mažai susijusios su Virbalio miesto bendrojo plano sprendinių galimu neigiamu tiesioginiu poveikiu ir yra jau šiuo metu susiformavusios. Atskirų miesto teritorijų plėtros atveju, įvardintų problemų didėjimas priklausys ne nuo bendrajame plane numatytos teritorijos plėtros krypties, bet nuo konkrečios veiklos vykdymo teritorijoje, t.y. nuo to, koks bus sklypo užstatymas, koks objektas jame atsiras, koks bus veiklų mastas ir kokios komunikacijos bei infrastruktūra bus įrengta jame. Tačiau toks detalus atskirų sklypų panaudojimo galimybių tyrimas nėra Virbalio miesto bendrojo plano objektas ir yra atliekamas specialiojo ir detaliojo planavimo metu. Plėtojant įvairias veiklas atskiruose sklypuose, jų leistinumas poveikio aplinkai požiūriu bus nustatomas vadovaujantis LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo numatyta tvarka.

Virbalio miesto bendrojo plano sprendiniai sudarys prielaidas kai kurių įvardintų aplinkosaugos problemų sprendimui. Bendrojo plano koncepcijos tekstinėje dalyje yra išskirtas prioritetas gyvenamosiose teritorijose plėtoti vandentiekio ir nuotekų tinklus ir tokio plėtros įgyvendinimas mažins vandens (paviršinio ir požeminio) taršos, dirvožemio taršos riziką. Aplinkkelio numatymas bendrojo plano koncepcijoje sudarys sąlygas įgyvendinti šį projektą ir ateityje nukreipti tranzitinį srautą į jį. Aplinkkelio įrengimo atveju tikėtinas transporto oro taršos bei akustinės taršos sumažėjimas.

6. TARPTAUTINIŲ ARBA NACIONALINIŲ LYGMENIU NUSTATYTI APLINKOS APSAUGOS TIKSLAI, SUSIJĘ SU VIRBALIO MIESTO TERITORIJOS BENDRUOJU PLANU, KAIP RENGIANT PLANĄ ATSIŽVELGTA Į ŠIUOS TIKSLUS IR APLINKOS APSAUGĄ

Rengiamas Virbalio miesto bendrasis planas atitinka Europos Bendrijos ir kitų tarptautinių aplinkos apsaugą reglamentuojančių dokumentų, kuriuos ratifikavo Lietuvos Respublika, pagrindines nuostatas bei juose numatytus tikslus, o taip pat nacionalinio lygmens aplinkos apsaugą reglamentuojančių bei aukštesnio lygio teritorijų planavimo dokumentų pagrindines nuostatas bei juose numatytus aplinkosauginius tikslus:

- Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokole numatytą tikslą - skatinti tvarią plėtrą ir laikytis kiekiais numatytų išipareigojimų riboti ir mažinti išmetamus teršalus;
- Tolimųjų tarpvalstybinių oro teršalų pernašų konvencijoje dėl rūgštėjimo eutrofikacijos ir pažemio ozono mažinimo numatytą tikslą, pagal kurį kiekviena šalis, kuriai nustatytas į atmosferą išmetamų teršalų limitas, mažina savo metinius išmetamus teršalų kiekius ir išlaiko jų lygį, atsižvelgdama į Konvencijos priede numatytą limitą ir terminus;
- Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje numatytus tikslus kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas;

- Europos kraštovaizdžio konvencijoje numatytus tikslus: skatinti kraštovaizdžio apsaugą, tvarkymą bei planavimą ir organizuoti Europos bendradarbiavimą kraštovaizdžio klausimais; integruoti kraštovaizdį kaip reiškinį į teritorijų ir miestų planavimo politiką bei kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui;
- ES tarybos direktyvoje dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (92/43/EEB, 1992 05 21) nustatytus tikslus skatinti biologinės įvairovės palaikymą, atsižvelgiant į ekonominius, socialinius, kultūrinius ir regioninius reikalavimus.
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytus tikslus: užtikrinti šalies subalansuotą raidą; kuo geriau panaudoti turimą šalies teritorijos potencialą; nedaryti žalos šalies gamtinei bei kultūrinei aplinkai; išsaugoti bei stiprinti šalies teritorijos savitumą; išlaikyti ir stiprinti turimą aplinkos sveikumo bei kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, gamtinio karkaso palaikymo sistemą; šalies ir regionų savitumus formuojančioms gamtinėms ir kultūrinėms aplinkos vertybėms garantuoti efektyvią apsaugą ir racionalų naudojimą; užtikrinti tik ekologiškai pagrįstą kraštotvarkos programų realizavimą; teritorijos raidos tikslus optimizuoti suderinant urbanistinę sistemą, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugą, kultūros paveldo, gamybos bei rekreacinių teritorijų naudojimą ir socialinės–kultūrinės bei techninės infrastruktūros teritorinę plėtrą; subalansuoti šalies transporto sistemos plėtrą maksimaliai panaudojant turimą įvairių transporto rūšių infrastruktūrą, mažinant transporto poveikį aplinkai;
- LR saugomų teritorijų įstatyme numatytus tikslus: išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę; užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą; sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus;
- LR teritorijų planavimo įstatyme numatytus tikslus: išlaikyti valstybės teritorijos socialinio, ekonominio ir ekologinio vystymo pusiausvyrą; formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką, stengiantis sukurti geresnes ir visoje valstybės teritorijoje visavertes gyvenimo sąlygas; saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes, tarp jų ir rekreacijos; formuoti gamtinį karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologiškai pusiausvyrai palaikyti arba jai atkurti;
- Gamtinio karkaso nuostatus, nustatančius bendruosius gamtinio karkaso teritorijų formavimo principus, apsaugos, tvarkymo, naudojimo ir planavimo reikalavimus;

Rengiamo bendrojo plano nuostatos remiasi įvardintais dokumentais bei jiems neprieštarauja. Bendrajame plane didelis dėmenys yra skiriamas kultūros paveldui, istoriškai susiformavusios miesto urbanistinės struktūros tobulinimui.

7. GALIMOS REIKŠMINGOS TIESIOGINĖS, NETIESIOGINĖS, KAUPIAMOSIOS, SAŲVEIKAUJANČIOS (SINERGETINĖS), TRUMPALAIKĖS, VIDUTINĖS TRUKMĖS, ILGALAIKĖS, NUOLATINĖS, LAIKINOS, TEIGIAMOS IR NEIGIAMOS PASEKMĖS APLINKAI

Virbalio miesto bendrojo plano įgyvendinimo pasekmės nustatomos sprendinių pasekmių lentelės pagalba (5 lentelė). Sprendinių pasekmių vertinimas atliktas pagal:

- *Poveikį teritorijos vystymosi darnai* (poveikis planuojamos teritorijos plėtrai);
- *Poveikį socialinei aplinkai bei socialiniams procesams* (poveikis socialiniams procesams; socialinėms grupėms, švietimui, kultūrai, sveikatos apsaugai, gyventojų užimtumui);
- *Poveikį ekonominei aplinkai ir verslo plėtrai* (poveikis investicijoms, verslui, gamybos pajėgumams, verslo sąlygoms, poveikis valstybės ir savivaldybių biudžetams).
- *Poveikį gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui* (poveikis kraštovaizdžiui, saugomoms teritorijoms, rekreacinei ir gamtinei aplinkai);
- *Poveikį aplinkos kokybei ir ekologiškai pusiausvyrai* (poveikis vandeniui, orui, dirvožemiui, gamtiniam karkasui).
- *Poveikį eismo saugumui ir susisiekimo infrastruktūros plėtrai* (poveikis saugiam eismui, kelių tinklo plėtrai);
- *Poveikį kultūros paveldui ir jo apsaugai* (poveikis kultūros paveldo objektams, kultūros paveldo teritorijoms ir jų apsaugai);
- *Poveikį visuomenės sveikatingumui, poveikį sanitarinėms zonoms* (poveikis gyventojų sveikatai, poveikis įvairių objektų sanitarinėms zonoms).

Sprendinių reikšmingumas vertinamas naudojant šiuos žymėjimus reikšmingumui nustatyti:

- „+“ – tikėtinos reikšmingos pasekmės;
- „-“ – tikėtinos neigiamos pasekmės;
- „+/-“ – tikėtinos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės;
- „0“ – nenumatoma nei teigiamų nei neigiamų pasekmių;
- „~“ – nepakanka informacijos.

Lentelė 5. Sprendinių pasekmių vertinimo lentelė

SPA V vertinimo komponentai	Kryptis: Status Quo					Kryptis: Nuosaiki miesto plėtra					Komentaras ir pastabos
	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinergetinis	Kaupiamasis	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinergetinis	Kaupiamasis	
Teritorijos vystymosi darna	0	0	-	0	0	0	0	+	0	0	Status Quo atveju tikėtina netolygi miesto plėtra, neatitinkanti susiformavusios miesto struktūros. Nuosaiki miesto plėtos pagal parengtą bendrąjį planą atveju bus siekiama racionaliai panaudoti esamas miesto teritorijas, numatyti plėtrą atitinkančią susiformavusią miesto struktūrą.
Socialinė aplinka bei socialiniai procesai	0	0	+/-	0	0	0	0	+	+	0	Status Quo atveju bebūtų sudarytos prielaidos teigiamoms socialinėms tendencijoms. Bendrojo plano įgyvendinimo pagal nuosaiki miesto plėtos kryptį atveju būtų iš dalies sudarytos prielaidos miesto demografiniam augimui, gyventojų užimtumo didėjimui.
<i>Socialiniai procesai</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	0	+	0	
<i>Švietimas</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Kultūra</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Sveikatos apsauga</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Gyventojų užimtumas</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	+	0	0	
Ekonominė aplinka ir verslo plėtra	0	0	+/-	0	+/-	0	0	+	0	+	Status Quo atveju yra sudėtinga prognozuoti ekonominę miesto plėtrą, todėl tikėtinos tiek teigiamos tiek neigiamos pasekmės. Bendrojo plano įgyvendinimo pagal nuosaiki miesto plėtos kryptį atveju būtų iš dalies sudarytos prielaidos miesto ekonominio sektoriaus augimui.
<i>Investicijos</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	+/-	0	0	
<i>Gamybos pajėgumai</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Verslo sąlygos</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	+	0	0	
<i>Valstybės ir savivaldybių biudžetai</i>	0	0	0	0	+/-	0	0	0	0	+	
Gamtinė aplinka ir kraštovaizdis	0	0	+/-	0	0	0	0	+	0	0	Status Quo atveju dėl tikėtinos netolygios, susiformavusios miesto struktūros neatitinkančios plėtos galimos tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės kraštovaizdžiui (miestovaizdžiui). Kitos nagrinėtinos krypties atveju tikėtinos teigiamos pasekmės miestovaizdžio aspektu.
<i>Kraštovaizdis</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	+	0	0	
<i>Saugomos teritorijos</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Rekreacinė ir gamtinė aplinka</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

SPAV vertinimo komponentai	Kryptis: Status Quo					Kryptis: Nuosaiki miesto plėtra					Komentarai ir pastabos
	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinergetinis	Kaupiamasis	Trumpalaikis	Vidutinio laikotarpio	Ilgalaikis	Sinergetinis	Kaupiamasis	
Aplinkos kokybė, ir ekologinė pusiausvyra	0	0	-	0	-	0	0	+	0	+	Dėl transporto ir inžinerinės infrastruktūros sprendinių, nuosaikios miesto plėtros atveju tikėtinos teigiamos pasekmės vandens, oro ir dirvožemio taršos aspektu.
<i>Vanduo</i>	0	0	-	0	0	0	0	+	0	0	
<i>Oras</i>	0	0	0	0	-	0	0	0	0	+	
<i>Dirvožemis</i>	0	0	0	0	-	0	0	0	0	+	
<i>Gamtinis karkasas</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Eismo saugumas ir susisiekimo bei inžinerinės infrastruktūros plėtra	0	0	-	0	0	0	0	+	0	0	Dėl numatytų transporto sektoriaus sprendinių nuosaikios miesto plėtros atveju tikėtinos teigiamos pasekmės eismo saugumo ir kelių tinklo plėtros aspektu.
<i>Saugus eismas</i>	0	0	-	0	0	0	0	+	0	0	
<i>Kelių tinklo plėtra</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	+	0	0	
Kultūros paveldas ir jo apsauga	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	Abiejų krypčių atveju kultūros paveldo bei kultūros paveldo teritorijų apsaugą reglamentuotų nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą reglamentuojantys teisės aktai ir dokumentai bei nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialusis planas. Dėl šios priežasties abiejų krypčių atvejais numatomos teigiamos pasekmės nagrinėjamu aspektu.
<i>Kultūros paveldo objektai</i>	0	0	+/-	0	0	0	0	+/-	0		
<i>Kultūros paveldo teritorijos ir jų apsauga</i>	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0	
Visuomenės sveikatingumas, poveikis sanitarinėms zonoms	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Sanitarinės apsaugos zonos Virbalyje yra numatytos tik vandenvietei, o veikla jose yra reglamentuojama nepriklausomai nuo bendrojo plano sprendinių. Bendruoju planu nenumatyta taršių objektų plėtra mieste. Dėl įvardintų priežasčių jokių pasekmių nagrinėjamu aspektu nenumatoma.
<i>Gyventojų sveikata</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
<i>Įvairių objektų sanitarinės zonos</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Bendras įvertinimas	0	0	-	0	-	0	0	+	+	+	

Apibendrinant vertinimo rezultatus, galima teigti kad nuosaikios plėtros kryptis, skirtingai nei Status Quo kryptis, turėtų ilgalaikį teigiamą poveikį dėl numatytų plėtros sprendinių įgyvendinimo.

8. VIRBALIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS REIKŠMINGOMS NEIGIAMOMS PASEKMĖMS APLINKAI IŠVENGTI, SUMAŽINTI AR KOMPENSUOTI

Galimas rengiamo bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo neigiamas poveikis yra netiesioginis, susijęs su atskirų sklypų faktiniu panaudojimu. Siekiant sumažinti galimas netiesiogines neigiamas Virbalio miesto bendrojo plano pasekmes aplinkai ar jų išvengti, reikalingas:

- Aplinkos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų laikymasis visose ūkio srityse;
- Aplinkosauginių priemonių diegimas įmonėse;
- Visuomenės informavimas apie įgyvendinamus bendrojo plano sprendinius;
- Vadovavimasis bendrojo plano sprendiniais rengiant žemesnio lygio teritorijų planavimo dokumentus;
- Kultūros paveldo teritorijų specialiųjų planų bei saugomų teritorijų tvarkymo schemų nuostatų įgyvendinimo užtikrinimas;
- Vandens tiekimo, nuotekų (buitinių, gamybinių, lietaus) šalinimo bei valymo infrastruktūros visoje miesto teritorijose vystymas;
- Ūkinių veiklų, galinčių turėti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai, poveikio aplinkai vertinimų atlikimas;
- Ekologinio gyventojų švietimo plėtojimas, skatinant gyventojų ekologinį sąmoningumą.

9. PASIRINKTŲ VIRBALIO MIESTO BENDROJO PLANO ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ APRAŠYMAS BEI PRIEŽASTYS DĖL KURIŲ PASIRINKTOS SVARTYTOS PLANO ALTERNATYVOS

Virbalio miesto bendrojo plano įgyvendinimo alternatyvos atitinka 2 ataskaitos dalyje įvardintas miesto plėtros kryptis. Tokių alternatyvų pasirinkimą lėmė esama miesto situacija bei miesto dydis.

Status quo – esamos situacijos alternatyva. Bendrasis planas apima teritoriją, esančią miesto administracinėse miesto ribose. Planuojamos miesto teritorijos bei jų funkciniai naudojimo prioritetai atitinka šiuo metu susiformavusius, t.y. bendrasis planas atitinka teritorijų esamą būklę.

Nuosaikios plėtros alternatyva. Virbalio miesto bendrajame plane numatoma subalansuota kokybinė ir kiekybinė plėtra, didinant gyvenimo komfortą, vykdant infrastruktūros,

susisiekimo sistemos bei ekonominę miesto plėtrą. Teritorinė miesto plėtra yra numatyta už administracinių miesto ribų pietų ir pietryčių kryptimi numatant gyvenamosios paskirties teritorijų plėtrą.

10. VERTINIMO, ĮSKAITANT VISUS SUNKUMUS (TECHNINIUS TRŪKUMUS ARBA NEPAKANKAMAS PRATINES ŽINIAS IR ĮGŪDŽIUS), SU KURIAIS SUSIDURTA KAUPIANT REIKIAMĄ INFORMACIJĄ, APRAŠYMAS

Virbalio miesto bendrojo plano sprendinių poveikio aplinkai vertinimas atliekamas panaudojant statistinę medžiagą apibūdinančią įvairius socialinius, ekonominius veiksnius ir atsižvelgiant į teisės aktų, reglamentuojančių saugomų teritorijų, kultūros paveldo apsaugą ir naudojimą bei aplinkos apsaugą, nuostatas. Rengiant Virbalio miesto bendrojo plano strateginio pasekmių vertinimo ataskaitą, nebuvo susidurta su reikšmingos informacijos stoka, kas galėtų turėti reikšmingos įtakos SPAV ataskaitoje pateikiamai analizei. Pagrindinė vertinimo problema yra susijusi su aiškių metodikų, tam tikriems aspektams vertinti, trūkumu. Kai kurie reiškiniai, kurių aspektu buvo atliekamas vertinimas, yra labai kompleksiški, kintantys laiko atžvilgiu, priklausantys nuo daug netiesioginių poveikių. Dėl šių priežasčių jų pasekmes yra sunku tiksliai įvertinti net ir taikant geoinformacines sistemas, dėl skirtingų poveikių matavimo dimensijų. Konkrečius poveikius atskirose miesto teritorijose lemia (arba lems) konkrečios vykdomos ūkinės veiklos bei jų mastas, kurių įvertinimas nėra strateginio pasekmių aplinkai vertinimo objektas.

11. NUMATYTŲ TAIKYTI STEBĖSENOS (MONITORINGO) PRIEMONIŲ APRAŠYMAS.

Pagal LR Teritorijų planavimo įstatymo, Savivaldybės teritorijos bendrojo plano taisyklių ir Miestų ir miestelių teritorijų bendrųjų planų rengimo taisyklių nuostatas turi būti vykdoma patvirtinto bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną, priežiūra ir kontrolė, o kartu turi būti nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti.

Virbalio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną turi būti vykdoma nuolat, o jos ataskaitos rengiamos teisės aktų nustatyta tvarka. Rengiant bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas būtina atsižvelgti į turimus Virbalio miesto aplinkos monitoringo duomenis, Vilkaviškio rajono savivaldybės strateginių dokumentų įgyvendinimo stebėsenos ataskaitų duomenis. Bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo vertinimas turi būti atliekamas struktūrizuotai pagal išskirtas bendrojo plano dalis ir temas.

12. ATASKAITOS SANTRAUKA

Strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (SPAV) – tai Virbalio miesto bendrojo plano galimų pasekmių aplinkai nustatymo, apibūdinimo ir vertinimo procesas, kurio metu rengiami strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentai, konsultuojamasi, atsižvelgiama į vertinimo ir konsultacijų rezultatus prieš priimant ir tvirtinant bendrojo plano sprendinius, teikiama informacija, susijusi su sprendimu dėl Virbalio miesto bendrojo plano priėmimo ir tvirtinimo. SPAV ataskaita yra parengta remiantis planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu LRV 2004-08-18 nutarimu Nr. 967, bei parengtu ir su derinančiomis institucijomis suderintu SPAV apimties nustatymo dokumentu.

Bendrajame plane yra nagrinėjamos dvi Virbalio miesto teritorijos plėtros kryptys, kurios atitinka ir bendrojo plano alternatyvas:

- *Status quo kryptis (esamos situacijos alternatyva)*. Bendrasis planas apima teritoriją, esančią miesto administracinėse miesto ribose. Planuojamos miesto teritorijos bei jų funkciniai naudojimo prioritetai atitinka šiuo metu susiformavusius, t.y. bendrasis planas atitinka teritorijų esamą būklę.
- *Nuosaikios plėtros kryptis (nuosaikios plėtros alternatyva)*. Virbalio miesto bendrajame plane numatoma subalansuota kokybinė ir kiekybinė plėtra, didinant gyvenimo komfortą, vykdamas infrastruktūros, susisiekimo sistemos bei ekonominę miesto plėtrą. Teritorinė miesto plėtra yra numatyta už administracinių miesto ribų pietų ir pietryčių kryptimi numatant gyvenamosios paskirties teritorijų plėtrą.

Pagal atlikus bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo galimo poveikio ir pasekmių vertinimą, neigiamas bendrojo plano poveikis ir pasekmės saugomų teritorijų ir kultūros paveldo aspektu nenumatomas. Pagrindinės aplinkosauginės miesto problemos yra jau šiuo metu susiformavusios ir mažai susijusios su Virbalio miesto bendrojo plano sprendinių galimu neigiamu tiesioginiu poveikiu. Dalis bendrojo plano sprendinių, pagal nuosaikios miesto plėtros kryptį, yra skirta aplinkosauginių problemų (vandens, oro, dirvožemio taršos, tokios taršos rizikos) mažinimui, gyvenimo kokybės gerinimui, todėl bendrojo plano įgyvendinimo pasekmės pagal šią kryptį yra teigiamos. Status Quo krypties atveju tikėtinos neigiamos arba tiek teigiamos, tiek neigiamos pasekmės aplinkai.

Numatoma, kad rengiamo bendrojo plano stebėseną bus vykdoma įgyvendinant Virbalio miesto bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną.